

TERCER CONGRÉS
CATALANISTA
2008-2009

Cloenda del 3r Congrés Catalanista

Parlament Sr. Josep Espar i Ticó; Secretari General del 3r Congrés Catalanista

Molt Honorable President del Parlament de Catalunya, Molt Honorables Presidents Pujol i Rigol, senyors diputats, senyores diputades, Sra. Presidenta del Congrés, autoritats, senyores i senyors.

Un agraïment al Molt Honorable Sr. Maragall, avui absent de Barcelona, pel seu suport al Congrés i l'adhesió a aquest acte.

Igualment, vull fer arribar una afectuosa salutació i agraïment al Molt Honorable i entranyable Heribert Barrera, que avui no ens pot acompanyar per sentir-se indisposat.

I abans de començar, una especial menció a Rosa M. Pujol i Marta Pascual per la seva dedicació i eficàcia en l'organització del Congrés.

Quan els pobles es troben davant de cruïlles històriques i han de decidir els camins que volen agafar de cara al futur necessiten una introspecció fonda abans de prendre qualsevol opció.

El món canvia vertiginosament, Europa està dubitativa i a mig fer, malvivim en un estat que no dóna braç a tòrcer i és cada cop més hostil, la nostra societat està fraccionada ètnicament, tenim una consciència nacional en molts casos feble i discontinua...

Catalunya es troba més que mai davant d'una cruïlla que podrien resumir així: Podrem (o volem de debò) continuar sent catalans?

La situació d'abans, durant i després de la reforma de l'Estatut, el de 2006, ens va fer veure la necessitat d'una reflexió col·lectiva de gran abast: va néixer el Tercer Congrés Catalanista.

El Congrés havia de ser transversal, participat per totes les tendències polítiques i ideològiques, havia d'implicar totes les generacions, començant per les més joves, havia de quedar a les mans de tan ponderada societat civil perquè tingués les mans lliures a l'hora de fer dictàmens i de proposar nous camins, per agosarats que fossin.

Hem comptat amb una àmplia col·laboració d'experts rellevants en tots els àmbits i els estudis i les propostes que avui lliurem al Parlament seran sens dubte un referent històric, qui sap si imprescindible.

El Congrés ha tingut una feble implicació del món polític tenallat per la lluita permanent entre els partits; ha patit per l'escassa repercussió en els mitjans de comunicació; ha comprovat la fredor de molta joventut preocupada només pels propis interessos. Ha vist com algunes grans entitats culturals en quedaven al marge.

A més a més, la crisi econòmica ha fet molt difícil el finançament i n'estem sofrint les conseqüències: Podrem per Sant Jordi editar dignament els documents generats pel Congrés?

Com tots sabem Catalunya és un poble potent, en molts aspectes és un motor difícil d'aturar. Es podria afirmar que hi ha dues Catalunyes. La Catalunya de l'economia, del progrés, de l'esperit de treball i de millorament i de superació, del sentit democràtic i de respecte als altres. La Catalunya de l'associacionisme, de la forta vida esportiva, de la cultura popular...

I una altra Catalunya dubitativa, amb una consciència de país insuficient, amb els polítics eternament a la grenya a l'hora de marcar un projecte de futur àmpliament compartit.

Òrfena avui dia d'aquell guiatge nacional que fa progressar els pobles i que havíem tingut en anteriors legislatures.

Aquestes dues Catalunyes s'entrecreuen i de vegades no són prou visibles als nouvinguts.

Les dues Catalunyes s'han de soldar!

Entre les grans fortaleces de Catalunya tenim la seva continuïtat.

Cal recordar que el 1880 ja hi va haver un primer Congrés Catalanista, promogut per Valentí Almirall, conseqüència de la politització de la Renaixença. Va incentivar el regionalisme.

El segon Congrés, el de 1883, va desencadenar l'autonomisme. L'estatut de 1932 s'aconseguí després de quaranta anys! Fou anul·lat. A 1979 venia el segon Estatut. I al 2006 el tercer.

Catalunya es pot veure com un ETERN PRESENT que sempre s'ha quedat en la provisionalitat, que mai no arriba a tenir una presència política plena entre els pobles d'Europa i del món, però que sempre manté la seva tossuda voluntat d'aconseguir aquesta presència.

Deia Vicens Vives:

“La vida dels catalans és un acte d’afirmació continuada. En el sí afirmatiu, no el sí condicional. Per això el primer ressort de la psicologia catalana no és la raó, com en els francesos; la metafísica, com en els alemanys; l’empirisme, com en els anglesos; la intel·ligència, com en els italians; o la mística, com en els castellans. A Catalunya el mòbil primari és la voluntat d’èsser”.

Aquesta voluntat de ser és nacionalisme. Malgrat les connotacions negatives que ha generat la paraula nacionalisme al llarg de la història, no hi ha cap altra expressió que pugui explicar adequadament el concepte. No se'n pot prescindir. El que sí cal fer és una clara distinció entre el nacionalisme imperialista opressor i expansiu, i el nacionalisme de supervivència que pretén la salvaguarda de la pròpia identitat, la plenitud de la pròpia nació. De fet no hi ha cap poble al món que vulgui desaparèixer. Tots practiquen aquest darrer tipus de nacionalisme i ningú no ho critica perquè és natural: les nacions són un fet necessari, enquadrades en estats, en l'organització del món.

Durant el Congrés hem hagut d'explicar, no només als nouvinguts, sinó també a molts autòctons, que es miri com es vulgui, des de qualsevol òptica imparcial Catalunya és un poble, és una nació que per les circumstàncies històriques es veu condicionada, està supeditada, no pot exercir el seu paper de nació.

Això representa un “handicap” que condiciona TOTS els seus ciutadans. És una injustícia que repercuteix en TOTS. El mancament nacional no és una pobresa estrictament “política”, és una insuficiència que impedeix que les persones es realitzin col·lectivament i d'acord amb la pròpia llibertat. Pertànyer a una nació no és un caprici, la nació és la comunitat més ben adaptada a la persona humana. Totes les persones necessiten complementar la seva personalitat individual amb una personalitat col·lectiva, de grup. El ciutadà del món pot ser una excepció però no és la regla.

La nació és un espai on quallar el complement de la pròpia personalitat. Les persones necessiten un tros de món, una parcel·la d'humanitat on sentir-se involucrades amb preferència.

Amb el Congrés hem fet, doncs, col·lateralment, pedagogia de base.

Acabo: L'equip amb el que hem tingut l'honor de compartir el Congrés explicarà amb concisió les reflexions i les propostes a què hem arribat. Però hem de recalcar que ara comença la tasca d'aconseguir de la nostra ciutadania el percentatge de vots suficient que ens permeti plantejar qualsevol fita per difícil que sigui.

Hem de desencadenar una acció catalanitzadora que desbordi, que inundi, que sacsegi consciències i voluntats.

Des de l'ensenyament, des dels mitjans de comunicació, des de les entitats, des de l'acció de govern, creant noves eines...

Si el Congrés es quedés només en un gruix de documents, per brillants que fossin, no compliria amb el paper que ha de tenir: Cal un postcongrés, que desi optimismes i pessimismes que són actituds passives, que no faci cas als somriures burletes que ens titllen de crèduls, de cànids, de bona fe. Volem continuar treballant i només treballant podrem donar pas a l'esperança!

Hem d'acabar el Congrés amb el mateix esperit amb que el varem començar convençuts de què era necessari i que tindrà una repercussió històrica.

Estimats amics: Visca Catalunya!

=====

Parlament de Catalunya
23 de novembre 2009